

Čís. 15792.

Nárok z obohacení podle § 89 směn. zák. lze uplatnit proti výstavci po případě příjemci směnky, který jest obohacen, nehledíc k tomu, zda jest na směnce ještě další směnečné prohlášení jiného výstavce nebo příjemce.

(Rozh. ze dne 3. února 1937, Rv II 319/35.)

Proti žalobě podle § 89 směn. zák. namítl žalovaný mimo jiné, že, i kdyby byl nárok žalobkyně z bezdůvodného směnečného obohacení odůvodněn, bylo by jej lze vůči němu uplatňovati jen do výše jedné třetiny zažalované částky, protože ostatní dvě třetiny jsou prý povinni hraditi žalobkyni další dva příjemci směnky a nejde o solidární závazek. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem v otázce, o niž jde, z těchto

důvodů:

Mylně dovozuje žalovaný, že, i kdyby byl odůvodněn žalobkynin nárok z obohacení ve smyslu § 89 směn. zák., bylo by lze nárok ten vůči němu uplatňovati pouze do výše jedné třetiny částky obohacení, protože prý ostatní dvě třetiny jsou povinni hraditi žalobkyni další dva příjemci směnky a nejde o solidární závazek. Dovolatelův názor se zakládá na mylném výkladu ustanovení § 89 směn. zák. Řečenému ustanovení nelze přikládati smysl, že všichni, kteří byli ze směnky jako výstavci nebo příjemci zavázáni, jsou vždy spoludlužníky pro parte. Nárok z obohacení ve smyslu § 89 směn. zák. lze uplatnit proti kterémukoli z výstavců a příjemců směnky, jenž jest obohacen, a nezáleží na tom, jsou-li na směnce ještě další směnečná prohlášení, ať výstavcovo nebo příjemcovo. Jestliže žalovaný obdržel směnečnou valutu, jest obohacen do výše žalobní částky a nemá proto pro posouzení povinnosti žalovaného z obohacení právního významu, že byli směnečně zavázáni i další dva příjemci.

Čís. 15793.

Bylo-li při propachtování pozemků ujednáno, že v případě úmrtí propachtovatele za pachtovní doby mají býti předmětem pachtu ještě další pozemky a že veškeré ovoce z pozemků, jež dosud podle pachtovní smlouvy náležely propachtovateli, případně pachtýři, aniž by se pachtovné zvýšilo, jde o jednotnou pachtovní smlouvu, jejíž rozsah co do předmětu pachtu byl závislý na úmrtí propachtovatelově, a nejde co do užívání dalších pozemků o darování na případ smrti nebo o darování bez skutečného odevzdání, vyžadující formy notářského spisu.

Pokud nelze takové smlouvě odporovati pro zkrácení přes polovinu ceny.

(Rozh. ze dne 4. února 1937, Rv I 217/35.)

Žalobce sjednal se zůstavitelem pachtovní smlouvu, podle níž zpachtoval od něho asi 14 korců pole na dobu 12 let za roční pachtovné, rovnající se průměrné ceně 80 kg žita a ječmene v měsících srpnu, září a říjnu předešlého roku, při čemž ovoce sklizené na propachtovaných pozemcích mělo náležeti propachtovateli, jenž měl hraditi i veškeré daně a dávky; kdyby však propachtovatel umřel za pachtovní doby, mělo také pole i se zahradou u domu býti předmětem pachtu a veškeré ovoce připadnouti pachtýři, aniž by se pachtovné zvýšilo. Po smrti propachtovatelově podal pachtýř na pozůstalost po něm žalobu na zajištění, že pachtovní smlouva, sjednaná se zůstavitelem, se týká i oněch dalších pozemků (pole i se zahradou u domu). Proti žalobě namítla žalovaná pozůstalost mimo jiné i zkrácení přes polovinu ceny, domáhajíc se zrušení oné smlouvy. N i ž š í s o u d y žalobu zamítly, uznavše námitku zkrácení přes polovinu ceny za odůvodněnou.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y :

Nelze souhlasiti s názorem žalované, k němuž se přiklonil i soud první stolice, že přenechání pole u domu se zahradou i s ovocem na všech pozemcích bez zvýšení pachtovného je darováním na případ smrti, jež pro nedostatek náležitostí posledního pořízení bylo neplatné (§ 956 obč. zák.); rovněž nejde o darování bez skutečného odevzdání, jež by k platnosti vyžadovalo zřízení notářského spisu podle § 1, písm. d), zákona ze dne 25. července 1871, č. 76 ř. z. Jde tu naopak o jednotnou pachtovní smlouvu, jejímž předmětem bylo 14 korců pole a též pole se zahradou u domu, jenže plný rozsah této smlouvy byl učiněn závislým na podmínce úmrtí propachtovatele. Také výše pachtovného byla již předem a jednotně stanovena. Nižší soudy uznaly souhlasně, že žalovaná byla oprávněna domáhati se zrušení řečené pachtovní smlouvy, ježto žalovaná nedostává ani polovinu toho, co žalobci poskytuje (§ 934 obč. zák.), a žalobce nepoužil práva mu vyhrazeného zachovati smlouvu v platnosti tím, že nahradí rozdíl až do výše obecné hodnoty. Jest však přisvědčiti právnímu názoru žalobcovu, že v tomto případě námitka zkrácení přes polovici obecné hodnoty podle § 935 obč. zák. byla neprávem vznesena. Úplata, kterou propachtovatel má obdržeti, byla smluvena tak, že se rovná průměrné ceně za 80 kg žita a ječmene předešlého roku. Za první pachtovní dobu zjistily nižší soudy správně, že průměrná cena za 100 kg žita činila v roce 1933 75 Kč 86 h, za 100 kg ječmene 84 Kč 50 h, takže průměr z obou druhů obilí činil 80 Kč 18 h za 100 kg anebo 64 Kč 14 za 80 kg; kolik pachtovné, vypočtené podle uvedených směrnic, bude činiti za další období, nelze předem vůbec říci, poněvadž závisí na výši obilních cen. Podle posudku znalce mohl propachtovatel za předpokladu, že bude hraditi sám daně a dávky a že mu případně všechno ovoce, žádati 130 Kč pachtovného za korec; jest však docela nejisto, zdali by propachtovatel také v příštích letech mohl dosíci pachtovného ve výši znalce předpokládaného. Rovněž nezáleží na tom, kolik činí hodnota ovoce vůbec, nýbrž zač

je lze pachtýři přenechati, při čemž i jiné skutečnosti, jako hospodářské poměry, možnost neúrody a pod., padají na váhu. Z toho však plyne, že jak pachtýř, tak i propachtovatel převzali určité riziko, což na výši smlouveného pachtovného mohlo míti podstatný vliv. K tomu přistupuje ještě to, že žalobce tvrdil, že propachtovateli byla pravá hodnota propachtovaných pozemků známa a že jednal z uznalosti vůči žalobci. Uváží-li se, že oba smluvníci byli rolníky, u nichž lze předpokládati, že jim hospodářské poměry, ceny zemědělských výrobků, hodnota a výnosnost jejich hospodářství a obvyklé pachtovné byly známy, a hledí-li se dále k tomu, že podle celého sousedského poměru zůstavitel zřejmě žalobci přál, nutno se podle osobních poměrů domnívati, že strany chtěly uzavřítí smíšenou smlouvu ve smyslu § 935 obč. zák., pročež jí nelze odporovati námitkou zkrácení přes polovici obecné hodnoty.

Čís. 15794.

K pojmu převzetí podniku a k otázce ručení za dluhy zcizitelovy podle § 1409 obč. zák.

(Rozh. ze dne 4. února 1937, Rv I 984/35.)

Žalovaný Jan K. sjednal s pojišťovací společností R. nájemní smlouvu o místnostech, v nichž byla provozována živnost hostinská a výčepnická předchozím nájemcem Josefem H-ou, jenž dluhuje žalobci za zboží dodané do řečeného podniku zažalovanou částku. Žalobce přednesl, že Josef H., žádaje o poshovění, dluh uznal a odevzdal pak obchod žalovanému, který proto ručí za onen dluh podle § 1409 obč. zák., neboť převzal od H-y zboží, obchodní místnosti i pomocný personál. Proti žalobě namítl žalovaný, že od Josefa H-y nic nepřevzal tak, aby ručil za jeho dluh u žalobce. H-ovi nic nepatřilo, hostinský inventář a zařízení patřily firmě G., hostinská koncese Emanuelu S-ému a spol., hostinské místnosti náležely pojišťovně R. S těmito osobnostmi sjednal: s Emanuelem S-ým a spol. smlouvu pachtovní o koncesi hostinské, při čemž přistoupil na podmínku, že zaplatí dlužné příspěvky nemocenské a pensijní, za něž jako koncesionáři ručili; s jmenovanou pojišťovnou smlouvu nájemní o místnostech s tím, že dosavadní název zůstane a nahradí škodu vzešlou jí neplacením nájemného za předchozí dobu, a s firmou G. kupní smlouvu o inventáři a zařízení. Zakládá nový zcela samostatný podnik. O dluhu nevěděl; teprve když vše sjednal a převzal inventář od firmy G., oznámil mu H., že jest něco dlužen žalobci, a doporučil, aby u žalobce nakupoval. Nižší soudy zamítly žalobu na zaplacení zažalované částky opírající se o § 1409 obč. zák.

Nejvyšší soud uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody:

»Jměním« ve smyslu § 1409 obč. zák. jest rozuměti souhrn všech věcí a práv (§§ 285, 292, 293 obč. zák.), patřících osobě zcizitelově,